

Millî Kültür Araştırmaları Dergisi (MİKAD) / Cilt 8 - Sayı 2

Sorumlu Yazar: Dr. Öğr. Üyesi Arif AKBAŞ, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Yıldızeli Meslek Yüksekokulu, Pazarlama ve Reklamcılık, aakbas@cumhuriyet.edu.tr

ORCID ID: 0000-0002-8480-4350

Atıf: Akbaş, A. (2024). Yerel Kültürlerin Küreselleşme Karşısındaki Direnci: Türkiye Örneği, Millî Kültür Araştırmaları Dergisi, 8 (2), s. 1-19.

Gönderim ve Kabul Tarihi: 19 Ağustos 2024 / 05 Aralık 2024

Araştırma Makalesi

ISSN: 2587-1331

DOI: 10.55774/mikad.1535472

<https://dergipark.org.tr/tr/pub/mikad>

YEREL KÜLTÜRLERİN KÜRESELLEŞME KARŞISINDAKİ DİRENCİ: TÜRKİYE ÖRNEĞİ

Öz

Bu makalede, Türkiye'deki yerel kültürlerin küreselleşme sürecinde nasıl etkilendiği incelenmektedir. Küreselleşmenin artmasıyla birlikte, geleneksel değerlerin ve uygulamaların korunmasının zorluğu ön plana çıkmaktadır. Çalışmanın amacı, Türk toplumlarının kültürel kimliklerini küreselleşme karşısında nasıl koruduklarını araştırmaktır. Nitel-nicel araştırma yöntemi kullanılarak, Türkiye'nin çeşitli bölgelerinde yapılan görüşmeler ve etnografik gözlemlerle veri toplanmıştır. Bulgular, küresel ve yerel faktörler arasında karmaşık bir etkileşimin olduğunu göstermektedir; geleneksel unsurların hem korunduğu hem de küreselleşmeye yanıt olarak dönüştüğü ortaya çıkmaktadır. Analizden çıkan anahtar noktalar arasında kültürel direniş, adaptasyon ve karmaşmanın önemi yer almaktadır. Çalışma, küreselleşmenin yerel bağlamlarla nasıl etkileşime girdiğini anlamının ve kültürel koruma çabalarının önemini vurgulamaktadır. Bu konuya dair kişisel network ağımızda ekli olan 50 kişiyle internet ortamında bir anket gerçekleştirilmiş ve anket sonuçları analiz edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kültürel sosyoloji, Küreselleşme, Yerel kültürler, Direnc.

RESILIENCE OF LOCAL CULTURES AGAINST GLOBALIZATION: THE CASE OF TURKIYE

Abstract

This paper examines how local cultures in Turkey have been affected by the process of globalization. With the increase in globalization, the difficulty of preserving traditional values and practices has come to the forefront. The aim of the study is to investigate how Turkish communities maintain their cultural identities in the face of globalization. Using a qualitative-quantitative research method, data was collected through interviews and ethnographic observations conducted in various regions of Turkey. The findings show that there is a complex interaction between global and local factors; traditional elements are both preserved and transformed in response to globalization. Key points from the analysis include the importance of cultural resistance, adaptation, and hybridization. The study highlights the significance of understanding how globalization interacts with local contexts and the efforts to preserve culture. A survey was conducted with 50 people from our personal network online regarding this topic, and the survey results have been analyzed.

Keywords: Cultural Sociology, Globalization, Local Cultures, Resistance.

GİRİŞ

Toplum içinde ve toplumlar arasında değer taşıyan konular vardır. Kültür de bu konulardan biri oluşuyla dikkatleri üzerine çekmektedir. Toplumlar, kültür sayesinde toplumsal anlamda önemli bir etkileşim meydana getirmektedir. Zira kültür, toplumların hayatlarında önemli bir yer tutmaktadır. Toplumlar bu noktadan hareket ederek kültürel varlıklarını korumayı, geliştirmeyi, varlıklarının hatırlanmasını ve gelecek kuşaklara aktarılmasını sağlamak istemektedir. Bu noktada hem somut kültürel miraslar hem de somut olmayan kültürel miraslar (SOKÜM) önem taşımaktadır. Bu tür kültürel mirasların ülkeler tarafından çeşitli koruma listelerine dâhil edilebildiği bilinmektedir. Söz konusu durumla kültürel mirasların korunmasına ve hatırlanmasına çalışıldığı düşünülmektedir. Kültürel sosyoloji ve küreselleşme, günümüzde önemli bir araştırma alanı oluşturmaktadır. Küreselleşme, iletişim, ticaret, teknoloji ve ulaşım gibi alanlardaki hızlı gelişmelerle birlikte dünyayı daha da yakınlaştırmaktadır. Bu süreç, kültürel sosyolojinin temel konularından biri olan kültürün yapılanması, değişimi ve etkileşimi üzerinde derin etkiler yaratmaktadır. Kültürel sosyoloji, toplumların kültürel yapılarını, değerlerini, normlarını, inançlarını ve sembollerini inceleyen bir disiplindir. Küreselleşme ise bu kültürel unsurları etkileyen ve dönüştüren küresel süreçlerin bütünüdür. Küreselleşme, yerel kültürlerin uluslararası etkileşimlerle nasıl etkileşime girdiğini, kimliklerin nasıl şekillendiğini ve kültürel ürünlerin nasıl yayıldığını anlamak için kültürel sosyolojiyi önemli bir araç haline getirmiştir (Lizardo, 2007, s. 1-4).

Kültürel sosyoloji ve küreselleşme arasındaki ilişki, kültürel çeşitliliğin korunması ile kültürel homojenleşme arasındaki gerilimlerle ilgilidir. Bir yandan, küreselleşme kültürel çeşitliliği artırabilir, farklı kültürler arasında daha fazla etkileşim ve anlayış sağlayabilir. Ancak diğer yandan, küreselleşme yerel kültürleri homojenleştirebilir, kültürel değerlerin ve kimliklerin kaybolmasına neden olabilir. Bu bağlamda, küreselleşme sürecinde kültürel sosyolojinin rolü, kültürel değişimin nasıl gerçekleştiğini, insanların kültürel kimliklerini nasıl inşa ettiklerini ve küresel düzeyde kültürel etkileşimin nasıl yönetilebileceğini anlamak için kritik öneme sahiptir. Bu alan, kültürel çeşitliliğin korunması, kültürel hakların savunulması ve kültürel etkileşimin sağlıklı bir şekilde yönetilmesi için politika yapımcılar ile toplumlar için önemli bir bilgi kaynağı sağlamaktadır (Albrow, 1994, s. 371-389). Giddens'in (1990) moderniteye ve Robertson'ın (1992) globalleşmeye vurgusu, küreselleşmeyi toplumsal açıdan kavramlaştırma ihtiyacını ortaya çıkarır. Onların örnek kavramsal vaka çalışması, ulus devlet sosyolojileri için oluşturulan eski kavramları zorlayan küresel süreçlere işaret eder: Topluluk kavramının "deterritorialization"u hayal edilen topluluğa yol açar; küresel kültür, kültür kavramının parçalanmasını işaret eder; 'çevre', küresel öneme sahip olması için genişletilmeli ve genelleştirilmelidir. Küreselleşme, sosyoloji için yeni grup ve sosyal ilişki türlerinin yapılandırılmasını temel bir kavramsal sorun haline getirir. Ancak etkisi aynı zamanda yeni sosyolojik kavramların oluşturulması süreçlerini de vurgular (Albrow, 1994, s. 371).

Bu konuda Ulrike Schuerkens "The Sociological and Anthropological Study of Globalization and Localization" (Küreselleşme ve Yerelleştirme Üzerine Sosyolojik Antropolojik Çalışma) isimli araştırmasını yapmıştır. Bu makale, son 20 yıl içinde sosyoloji ve antropoloji alanında küreselleşme ile yerelleştirme konularının gelişimini taslak olarak çizer. Araştırma bulgularını özetler. Daha sonra, ileri araştırma için bir dizi konu belirtilir. Küresel kültürel akışların haritalanması halen izlenimci bir aşamada olduğu ve sistematik prosedürlerle destekleneceği savunulmaktadır. Bu yayına katkıda bulunanlar tarafından gösterildiği gibi, küresel kültürel homojenleşmenin daha farklı bir değerlendirmesine yol açacaktır. Makale,

kültürel yakınsamanın, batı-dışı küreselleşmenin ve alternatif modernitelerin sorunlarını ele almaktadır. Batı'yı atlayarak kültürel değiş tokuşlar henüz yeterince dikkat çekmemiştir. Kùltürler arası geçerli bir modernlik kavramı, kavramsallaştırmaya yardımcı olabilir. İnsanlığın küreselleşme sürecinde kazanç mı yoksa kayıp mı yaşadığı sorusu daha fazla araştırmayı gerektirir (Schuerkens, 2003, s. 209-222).

“Sosyoloji ve Küreselleşme” terimi, küreselleşme fenomenini sosyolojik açıdan inceleyen bir alanı ifade eder. Bu disiplin, küreselleşmenin toplumsal, kültürel, ekonomik ve politik boyutlarını analiz eder. Küresel süreçlerin toplumlar üzerindeki etkilerini inceler. Bu kapsamda, küreselleşmenin nedenleri, sonuçları, eşitsizlikleri ve farklı toplumsal gruplar üzerindeki etkileri gibi konular ele alınır. Sosyoloji alanındaki küreselleşme çalışmaları, yerel toplumların küresel sistemle etkileşimini, küresel bağlantıları ve kültürel alışverişi de inceleyebilir. Kavramın altında/ muhtevasında, küreselleşmenin toplumlar üzerindeki karmaşık etkileşimlerini ve değişimlerini anlamaya yönelik geniş bir araştırma yahut analiz alanı bulunmaktadır (Sassen, 2007, s. 1-3). Sassen, küreselleşmeyi oluşturan iki süreç kümesini tanımlar: İlk ve daha yaygın olarak incelenen süreç kümesi, Dünya Ticaret Örgütü'nden Savaş Suçları Mahkemeleri'ne kadar olan küresel kurumlardır. İkinci ve daha az keşfedilen süreç kümesi ise ulusal/ yerel düzeyde gerçekleşen, devlet para politikası, açık veya örtük küresel gündemi olan küçük ölçekli aktivizm; yerel siyaset gibi süreçleri içerir. Sassen, küresel ve yerel olgular arasındaki etkileşimi vurgulayarak, küresel şehirler, uluslararası topluluklar ile emtia zincirleri gibi yeni biçimleri; koşulları iç görölü bir şekilde inceler. Bu benzersiz küreselleşme yaklaşımı, küresel bağımlılığın karmaşıklığını anlamak için yeni yorumlama ve analitik araçlar sunar. Küreselleşmenin Sosyolojisi, Çağdaş Toplumlar serisinin bir parçasıdır (Sassen, 2007, s. 1).

Marcel Raab, Michael Ruland, [...], ve Paul Schmelzer, “GlobalIndex: A Sociological Approach to Globalization Measurement” (Globalindeks: Küreselleşme ölçümüne sosyolojik bir yaklaşım) çalışmasını yapmışlardır. Bu makale, küresel değişimin ekonomik, (sosyal) teknolojik, kültürel ve siyasi boyutlarını kapsayan çok boyutlu bir küreselleşme ölçüsü önermektedir. Bu ölçüm, Dreher, Lockwood ve Redoano, OECD ve Kearney gibi önceki çalışmaları temel alır, ancak gerçek bir sosyolojik küreselleşme kavramının merkezi yönlerini temsil eden ek boyutlar ve göstergelerle genişletilmiştir. Makale, öncelikle küreselleşme sürecinin çok boyutlu doğasını ayrıntılı olarak tanımlar ve ardından yazarların Globalindeks olarak adlandırdığı genel bir sosyolojik küreselleşme endeksi geliştirir. Bu endeks, 1970'ten 2002'ye kadar 97 farklı ülkede küreselleşmenin gelişimini kapsar. Yazarlar, Globalindeks'i kullanarak küreselleşmenin dünya çapındaki gelişimini ve farklı ülke bağlamları için açıklarlar. Almanya ve İngiltere'de kariyerin erken döneminde işgücü piyasası geçişlerinin iki mikro düzeyli uzunlamasına analizinde Globalindeks'i açıklayıcı bir değişken olarak dâhil ederler (Raab, 2008, s. 596).

L. Ray. “Crossing borders? Sociology, globalization and immobility” (Sınırları aşmak mı? Sosyoloji, küreselleşme ve hareketsizlik) makalesinde konuya farklı bir açıdan değinmiştir. Küreselleşme teorisyenleri sıkça, sosyal ilişkilerin çeşitli boyutlarda sökülmesinin, sosyolojinin eski nesnesi olan ‘toplum’u artık geçersiz kıldığını iddia ederler. Küreselleşmenin getirdiği olağanüstü değişim, toplumsal yaşamın geçmişteki halinden daha akıcı ve karmaşık bir şekilde ele alınmasını gerektirir. Klasik sosyal kavramların daha nüanslı ve çok boyutlu olduğunu ortaya koymak için sosyal kavramların daha yakından incelenmesi gerekir. Metin küreselleşmenin toplumsal ilişkileri tanınmayacak şekilde gererek değil, güçlü dinamiklere göre mekânları ve kimlikleri yeniden şekillendirdiğini öne sürmektedir. Klasik teori, alışveriş ve akışların toplumsal/ kültürel ilişkilere gömölü olduğunu vurgular. Küreselleşme eğilimlerinin örneklendirilmesi ve sınırlamalarının gösterilmesi açısından göçe başvurularak açıklanmıştır. Hareketli konularla birlikte, küreselleşme teorisinde az dikkate alınan geri

dönüşümsüz konular da vardır (ırksallaştırılmış göçmenler), gerçek ve tehdit edilen şiddetle denetlenirler. Makale, ‘toplumsal’ kavramlarının yeniden düşünülmesi gerekebileceğini ancak bunun merkezinde sermayenin, malların ve kültürel pratiklerin dolaşımı ile hareketliliğin iç içe geçmiş bir anlayışının olması gerektiğini sonuçlandırır (Ray, 2002, s. 36).

Sosyal bilimlerde kavramların kökenini izlemek genellikle zordur. Kavramlar, teoriler ve fikirler genellikle kolektif çabalara dayanır. “Küreselleşme” teriminin kim tarafından ilk kez kullanıldığını belirlemek son derece zor olacaktır. Malcolm Waters (1995) tarafından Globalization başlıklı bir kitap yazan Roland Robertson’ın terimi ilk kullananlardan biri olduğunu belirtilmiştir. Daha yakın zamanda, Roland Robertson ve Kathleen White tarafından “Globalization: Critical Concepts” adlı altı ciltlik bir eserin düzenlendiği açıklanmaktadır. Eser, konu hakkında en önemli denemelerden bazılarını sunmaktadır. İlk kim tarafından ortaya atıldığına bakılmaksızın, 21. yüzyılın başında küreselleşme kavramı, sloganı ve terimi diğer herhangi bir terimden daha sık kullanılmaktadır. Örneğin Singapur’da, yabancı sermaye, teknoloji, işçiler veya “yabancı yetenekler”, müzik, filmler, popüler kültürden gelen akımların hemen hemen her şey küreselleşme ile bağlantılıdır. Küreselleşme kahraman bir süreçtir, küreselleşme kötü niyetli bir süreçtir, bu tartışmanın hangi tarafında durduğunuza bağlıdır. Bazıları küreselleşmeyi freni olmayan bir tren olarak görürken, diğerleri ekonomik büyüme ve modernleşme yolunda trende yer almanın faydalarını görür (Khondker, 2004, s. 1).

Nick Stevenson’da bu meseleye; “Globalization, National Cultures and Cultural Citizenship” (Küreselleşme, Ulusal Kültürler ve Kültürel Vatandaşlık) makalesinde değinmiştir. Makale, kitle iletişim araçları, küreselleşme süreçleri ve onun kültürel vatandaşlık olarak adlandırdığı konularla ilgili bir argüman geliştirmiştir. İlk olarak, İngiliz ve Avrupa bağlamlarında ulusal kültürlerin, birçok sömürge sonrası postmodern eleştirmenin farkında olduğundan daha güçlü yapılar olarak kaldığını savunmuştur. İkinci olarak, kültürel vatandaşlık açısından, kültürel kozmopolitizmin ortaya çıkışını; televizyon ve film endüstrilerine haklar, görevlerin özel uygulamasını; sivil toplum kavramının önemini içeren üç katmanlı bir bileşen savunmuştur. Amaç, küreselleşme süreçlerine dair endişeyi bir araya getirmek ve iletişim sistemlerinin gelişimi açısından kültürel vatandaşlık teorisini taslağını çizmeye çalışmaktır (Stevenson, 1997, s. 41).

Küreselleşme, son yüzyılda dünya genelinde önemli etkiye sahip olan bir fenomendir. Bu süreç, kültürel etkileşimi artırırken, yerel kültürlerin korunması ve direnmesi üzerinde de tartışmalara neden olmuştur. [Bu makalede, Türkiye’de küreselleşmenin etkileri incelenecektir. Ayrıca yerel kültürlerin korunması, direnci ile kültürel etkileşim konularına odaklanılacaktır.] Türkiye, küreselleşmenin etkilerini oldukça yoğun bir şekilde deneyimlemiştir. Ekonomik, teknolojik ve kültürel açıdan küreselleşme, Türk toplumunda derin izler bırakmıştır. Özellikle büyük şehirlerde küresel akımların etkisi belirgin hale gelmiştir. Ancak, bu etkiler sadece büyüme ve ilerleme değil, aynı zamanda yerel kültürlerin erozyonu ve kimlik kaybı gibi endişelere de yol açmıştır.

Türkiye’de, küreselleşmenin etkilerine karşı yerel kültürlerin direnci de önemli bir faktördür. Özellikle kırsal bölgelerde ve küçük yerleşimlerde, geleneksel kültürel değerler ile pratikler hala güçlü bir şekilde korunmaktadır. Yerel sanat, el sanatları, geleneksel müzik ve folklor gibi unsurlar, küresel akımlara karşı direnişin bir göstergesi olarak görülebilir. Türkiye’de, küreselleşmenin etkilerine karşı yerel kültürlerin korunması ve yeniden canlandırılması için çeşitli çabalar da mevcuttur. Kültürel mirasın korunması için müze ve koruma projeleri hayata geçirilmiştir. Ayrıca, yerel festivaller, etkinlikler ve kültürel etkinlikler aracılığıyla yerel kimliğin güçlendirilmesi yahut kültürel mirasın yaşatılması amaçlanmaktadır. Türkiye’de küreselleşmenin etkileri karmaşık ve çeşitlidir. Ancak, yerel kültürlerin direnci ve korunması için birçok olumlu çaba da bulunmaktadır. Küreselleşmeyle birlikte, yerel ve ulusal kimliklerin korunması minvalinde kültürel çeşitliliğin desteklenmesi önemlidir. Türkiye, bu

dengeyi sağlama konusunda ilerleme kaydetmekte ve küresel etkileşimle yerel kültürler arasında uyumlu bir denge kurmaya çalışmaktadır.

1. Küreselleşmenin Yerel Kültürlere Etkisi

Küreselleşme, dünya genelindeki yerel kültürlerin dinamiklerini önemli ölçüde değiştirmiştir ve bu değişiklikler Doğu ile Batı bağlamında farklılık göstermektedir. Küreselleşme, bölgeler arasında artan etkileşim ve kültürel alışverişi beraberinde getirirken, yerel kimliklerin ya da geleneklerin korunması konusunda da endişelere neden olmuştur. Batı toplumlarında, küreselleşme genellikle Batı kültürel değerlerinin yayılması, tüketim kültürü ve medya hâkimiyeti ile ilişkilendirilmiştir. Bu durum bazı yönlerde kültürlerin homojenleşmesine yol açmış, Batı yaşam tarzları ve idealleri dünya genelinde giderek daha yaygın hale gelmiştir. Ancak bu durum, küreselleşme baskılarıyla karşı karşıya kalan genç nesiller arasında yerel geleneklere yeniden sahip çıkma ve kültürel miraslarını yeniden kazanma eğilimini de beraberinde getirmiştir. Buna karşılık, Doğu toplumları küreselleşme ile yerel kültürlerin korunması arasında karmaşık bir etkileşim yaşamıştır. Küreselleşme, birçok Doğu ülkesinde ekonomik büyümeyi ve modernizasyonu kolaylaştırırken, aynı zamanda geleneksel değerlere; uygulamalara meydan okuyan Batı kültürel etkilerini de beraberinde getirmiştir. Söz konusu durum, kültürel otantiklik ve küresel entegrasyon ile yerel kimliklerin korunması arasında denge kurma ihtiyacıyla sonuçlanmıştır. Genel olarak, küreselleşmenin yerel kültürlere etkisi farklı bölgeler ve bağlamlar arasında değişiklik göstermektedir. Kültürel alışverişi ve ekonomik kalkınmayı kolaylaştırırken, küreselleşme aynı zamanda kültürel çeşitlilik, kimlik ile geleneklerin sürdürülebilirliği konusunda önemli soruları da beraberinde getirmiştir (Melegh, 2006, s. 9-10).

Küreselleşmenin yerel kültürlere etkisi, küreselleşme sürecinin yerel topluluklar ve kültürler üzerindeki değişimleri yahut etkilerini ifade eder. Küreselleşme, iletişim teknolojilerindeki gelişmeler, ticaretin serbestleştirilmesi, uluslararası seyahat ve göç gibi faktörlerin etkisiyle dünya genelindeki topluluklar arasındaki etkileşimi artırmıştır. Bu süreç, yerel kültürler üzerinde çeşitli etkilere neden olur. Örneğin, küreselleşme popüler kültürün yayılmasını kolaylaştırabilir ve yerel geleneklerin, değerlerin veya dilin zayıflamasına yol açabilir. Aynı zamanda, küreselleşme ekonomik kalkınma ve uluslararası ticaret fırsatları sağlayabilir ancak bu da yerel üretim tarzlarını, işgücü piyasalarını/ gelir eşitsizliğini etkileyebilir. Küreselleşmenin yerel kültürlere etkisi karmaşıktır. Pozitif ve negatif yönleri bulunmaktadır. Özellikle, küreselleşmenin yerel kültürlere etkisi, kültürel çeşitliliği koruma, kimlik oluşturma ve kültürel değişim arasında bir denge kurma çabalarını gerektirir. Bu nedenle, küreselleşmenin yerel kültürlere etkisi, farklı bağlamlarda ve topluluklarda farklılık gösterir. Çeşitli sosyal, ekonomik ve politik faktörlerle etkileşim içindedir (Asgary, 2002, s. 58-75).

Nader Asgary ve Alf H. Walle bu minvalde “The cultural impact of globalisation: Economic activity and social change” (Küreselleşmenin Kültürel Etkisi: Ekonomik Aktivite ve Toplumsal Değişim) isimli bir makale yazmışlardır. “Küreselleşme” terimi, yaygın olarak kullanılmasına rağmen, çeşitli şekillerde uygulanabilmesi nedeniyle kesinliğini kaybetmiştir. Burada, küreselleşmenin çoklu etkileri ele alınarak, modern işletmeler üzerindeki etkisi ve tersi şekilde açıklığa kavuşturulmaktadır. Özellikle, homojenleşme, kutuplaşma ve hibridleşme kavramları incelenmektedir. Bu modellerin Aydınlanma ve Romantik Hareket tarafından sağlanan önceki paradigmalara kıyaslanmasıyla, küreselleşmenin daha kesin tartışmaları ortaya çıkmaktadır. Ayrıca, hibridleşme sürecini analiz ederken diyalektik kavramı da değerli bir yorum aracı sağlamaktadır (Asgary, 2002, s. 58).

2. Türkiye’de Kültürel Değişim ve Direniş

Türkiye’de kültürel değişim ve direniş, ülkenin tarihi ile sosyal dokusunun önemli bir parçasını oluşturur. Türkiye, coğrafi konumu, tarihî geçmişi ve çeşitli kültürel mirasıyla zengin bir ülkedir. Ancak, bu zenginlik beraberinde çeşitli kültürel dinamikleri ve çatışmaları da getirir. Türkiye, Osmanlı İmparatorluğu’nun çöküşü ve Cumhuriyet’in kuruluşuyla birlikte modernleşme sürecine girmiştir. Bu süreç, toplumun birçok alanında köklü değişimlere neden olmuştur. Özellikle, Mustafa Kemal Atatürk liderliğinde gerçekleştirilen reformlar, Türkiye’nin kültürel yapısını derinden etkilemiştir. Dil, giyim, eğitim gibi alanlarda yapılan değişiklikler, toplumun geleneksel değerlerine ve kültürel pratiklerine yönelik bir dirençle de karşılanmıştır.

Türkiye, çok kültürlü ve çok dinli bir yapıya sahiptir. Bu çeşitlilik/ zenginlik, zaman zaman kültürel çatışmalara da neden olmuştur. Kürt meselesi, Alevi-Sünni ayrımı, etnik azınlıkların hakları gibi konular, Türkiye’nin kültürel çeşitliliğinden kaynaklanan sorunlardır. Bu sorunlar, kimi vakit kültürel direniş ve mücadelelere yol açmıştır. Türkiye’de sanat, kültür ve edebiyat, toplumsal değişim ya da direnişin önemli bir parçasını oluşturur. Özellikle, 20. yüzyılın ortalarından itibaren, birçok sanatçı ve yazar, toplumsal adaletsizliklere, siyasi baskılara, kültürel hegemonyaya karşı çok çeşitli eserler üretmiştir. Bu eserler, toplumda bilinçlenmeyi ve direnişi tetiklemiştir. Türkiye’de kadın hareketi, son yıllarda önemli bir ivme kazanmıştır. Kadınlar, eşitlik, özgürlük ve toplumsal cinsiyet normlarına karşı mücadelelerini sürdürmektedirler. Bu mücadele, hem siyasi alanda hem de kültürel alanda etkili olmuş, kadınların toplumdaki konumlarına yönelik algıları değiştirmiştir. Son yıllarda, dijital teknolojilerin yaygınlaşmasıyla birlikte kültürel ifade ve direniş biçimleri de değişmiştir. Sosyal medya platformları, çeşitli toplumsal grupların seslerini duyurmaları ve kültürel taleplerini dile getirmeleri için önemli bir araç haline gelmiştir. Türkiye’de kültürel değişim ve direniş, toplumun farklı kesimlerinin bir araya gelerek ortak taleplerde bulunmasıyla şekillenir. Ancak, bu süreçler zaman zaman çatışmalara da neden olabilir ve çözüm bulunması gereken önemli sorunlarla karşılaşılabilir.

Shaul Oreg ve Noga Sverdlik, “Translating Dispositional Resistance to Change to the Culture Level: Developing A Cultural Framework of Change Orientations” (Değişime Yatınlıkta Direnişin Kültür Düzeyine Çevrilmesi: Değişim Yönelimleri İçin Kültürel Bir Çerçeve Geliştirme) makalesinde “kültürel değişim” olgusunu incelemiştirler. “Temel bir toplumsal zorluk, bir yandan büyüme, gelişme ve ilerleme arzusu ile diğer yandan istikrar; mevcut durumun korunma ihtiyacı arasında denge sağlamaktır. Bu zorlukla toplumların nasıl başa çıktığını daha iyi anlamak için, değişime yatınlıkta kişilik özelliğini kullanarak kültürel değişim yönelimi kavramını kavramsallaştırıyor ve deneysel olarak kuruyoruz. 27 ülkedeki bireylerden elde edilen verilerle (N = 6487), üç kültür düzeyinde değişim yönelimi boyutunu (rutin arayış, duygusal direnç ve kültürel katılık) tanımlıyor ve anlamını belirleyici kültürel çerçevelerle ilişkileri yoluyla yorumluyoruz (örneğin Globe, Hofstede, Inglehart ve Schwartz). Bu şekilde, yeni bir kültür düzeyinde çerçeve öneriyoruz ve değişim yönelimi boyutları ile ulusal ekonomik, teknolojik, sosyal ya da çevresel değişim endeksleri arasındaki ilişkiler hakkında hipotezler test ediyoruz. Bulgularımız, üç değişim yönelimi boyutu ile bu toplumsal sonuçlar arasında anlamlı farklı ilişkiler olduğunu göstermektedir” (Oreg, 2018, s. 327).

Türkiye’de modernleşme ve postmodernleşme süreçleri, kültürel değişim ile direnişi önemli ölçüde etkilemiştir. Türkiye, Osmanlı İmparatorluğu’nun son dönemlerinden itibaren modernleşme sürecine girmiştir. Cumhuriyet döneminde Atatürk’ün önderliğinde gerçekleştirilen reformlarla birlikte, toplumun birçok alanında köklü değişiklikler yaşanmıştır.

Ancak, bu değişimlere karşı dirençte de ortaya çıkmıştır. Özellikle dindar ve geleneksel kesimler, modernleşme politikalarına karşı çıkmış yahut bu politikaları reddetmiştir. Son yıllarda Türkiye’de postmodernleşme süreci hız kazanmıştır. Küreselleşme, teknolojik ilerlemeler ve iletişim teknolojilerindeki gelişmeler, toplumun yapısını, kültürel değerlerini değiştirmiştir. Süreçte, genç nesiller arasında geleneksel değerlere karşı bir tepki ve alternatif kültürel akımların yükselişi de gözlemlenmiştir. Türkiye’de sanat, edebiyat, müzik ve sinema gibi alanlarda kültürel ifade ya da direniş önemli bir rol oynamaktadır. Özellikle bağımsız sanatçılar ve aktivistler, toplumsal sorunlara yahut siyasi baskılara karşı çeşitli platformlarda seslerini duyurmaktadırlar. [Geçmişte Örn. Nazım Hikmet veya Necip Fazıl Kısakürek vb. gibi.] Bu sanat eserleri ve kültürel ürünler, toplumsal farkındalık yaratmada ve değişim taleplerini dile getirmede etkili olmaktadır. Türkiye’de kültürel değişim ve direniş, toplumun çeşitli kesimlerinin farklı ideolojileri, değerleri ya da çıkarları arasındaki çatışmaların bir yansımasıdır. Bu süreç, zaman zaman gerilimlere neden olabilirken, aynı zamanda toplumsal dönüşüm ve ilerlemenin de anahtarı olabilir.

3. Geleneksel Değerlerin Korunması ve Dönüşümü

Geleneksel değerlerin korunması ve dönüşümü, toplumların kültürel/ sosyal yapısında önemli bir rol oynar. Geleneksel değerler, bir toplumun tarihinden, inançlarından, ritüellerinden ve yaşam tarzından gelen öğelerdir. Bu değerler, bir toplumun kimliğini ve dayanışmasını şekillendirir. Korunma ve dönüşüm, geleneksel değerlerin sürekli olarak yeniden değerlendirilmesini ya da adapte edilmesini gerektirir. Çünkü toplumlar zamanla değişir ve dönüşen bir yapıya sahiptir. İşte bu süreçte koruma ve dönüşüm arasında denge kurmak önemlidir. Koruma, geçmişin mirasını [Maziyi] koruma anlamına gelir. Geleneksel değerlerin önemli bir parçası olan bu mirası korumak, toplumların köklerine bağlılığını sürdürmesine yardımcı olur. Ancak bu koruma sürecinde katı bir tutum takılmamalıdır. Değerlerin esneklik göstermesine ve değişen toplumsal ihtiyaçlara uyum sağlamasına izin verilmelidir. Dönüşüm ise, geleneksel değerlerin yeni koşullara ve zamanın gereksinimlerine uyum sağlaması anlamına gelir. Toplumlar teknolojik, ekonomik ve sosyal değişimlere maruz kaldıkça, geleneksel değerlerin de buna uyum sağlaması gerekir. Bu süreç, bazen eski değerlerin terk edilmesini, bazen de yeniden yorumlanmasını içerebilir. Geleneksel değerlerin korunması ve dönüşümü, toplumların sürdürülebilirliği için önemlidir. Bu ise toplumların kimliklerini korumasına ve aynı zamanda değişen dünya ile uyumlu hale gelmesine yardımcı olabilir. Ancak bu durumda dikkatli olunmalı; toplumun çeşitli kesimlerinin ihtiyaçları ve görüşleri dikkate alınmalıdır.

Konuyla ilgili Gavrilova, “Preservation of traditional values as the basis for responsible and safe behaviour of young people” (Gençlerin sorumlu ve güvenli davranışlarının temeli olarak geleneksel değerlerin korunması) isimli bir çalışma yapmıştır. Makale, gençlerin manevi ve ahlaki değerlerin korunmasına yönelik tutumunu inceleyen konu alanı çalışmasının sonuçlarını sunmaktadır. Genç neslin manevi ve ahlaki değerlerinin oluşum sürecini çok katmanlı bir analizle ele alınmıştır. Çalışmanın kuramsal öncülü, literatürün kısa bir gözden geçirilmesine dayanmaktadır; bu, araç takımının bilgi bloklarında yansıtılmıştır. Gençlerin (bölgesel topluluktaki manevi ve ahlaki değerlerin korunmasına) yönelik tutumunu incelemek için anket çalışması kapsamında 3 bilgi bölümü belirlenmiştir. 1. bölüm - gençlerin aile ve evlilik ilişkileri hakkındaki görüşleri; 2. bölüm - halkın ve ülkenin geleneksel değerlerinin korunması; 3. bölüm - din ve başkalarına yardım etme konusundaki tutumdur. Anket veri tabanı SPSS Statistics programında işlenmiştir. Gençlerin bölgesel topluluktaki manevi ve ahlaki değerlerin korunmasına yönelik tutumu kapsamlıca değerlendirilmiştir. Eğitim, nüfusun sosyal

yönden korunması, kültürel gençlik politikası gibi sosyal kurumların gençlerin manevi ya da ahlaki eğitimini geliştirmek için bilgiyi kullanmasını sağladığı ortaya çıkmıştır. Araştırmanın sonuçları, Rusya'nın Güney bölgelerinin sosyo-kültürel gelişim programlarının bilgi ve analitik desteğine, bölgesel topluluğun sürdürülebilir kalkınmasına katkıda bulunmaktadır (Gavrilova, 2023, s. 1).

Türkiye'de ise geleneksel değerlerin korunması/ dönüşümü, ülkenin kültürel ve toplumsal dokusunu derinlemesine etkileyen önemli bir konudur. Geleneksel Türk değerleri, uzun bir geçmişe dayanan genellikle; din, aile, toplum ve ulusal kimlik gibi unsurları içeren çeşitli faktörleri kapsar. Ancak, modernleşme, küreselleşme ve sosyal değişim gibi fenomenler, bu geleneksel değerleri etkilemiş adeta dönüşüme uğratmıştır. Geleneksel Türk değerlerinin korunması, birçok Türk vatandaşı için milli ve kültürel kimliklerinin bir parçası olarak görülmektedir. Bu, aile bağlarına, geleneksel törelere, dil ve edebiyata, dinî inançlara ya da toplumsal değerlere verilen önemle ilişkilidir. Bununla birlikte, modern yaşam tarzının getirdiği değişiklikler ve teknolojinin etkisiyle, bazı geleneksel değerlerin zayıfladığı veya değişime uğradığı gözlemlenmektedir. Türkiye'de geleneksel değerlerin dönüşümü, genç nesillerin yaşam tarzlarının ve değerlerinin değişmesiyle açıkça görülebilir. Özellikle kentsel alanlarda, gençlerin geleneksel aile yapısı ve yaşam tarzına olan bağlılığı azalmış gibi görünmektedir. Teknolojinin yaygınlaşması, eğitim ve iş olanaklarının artması gibi faktörler, gençlerin yaşam tarzlarını değiştirmekte; bu da geleneksel değerlerin dönüşümüne katkıda bulunmaktadır. Ancak, Türkiye'de geleneksel değerlerin korunması da önemli bir konudur ve birçok kurum, dernek ile hükümet kuruluşu bu amaçla çaba göstermektedir. Özellikle eğitim kurumları, kültürel etkinlikler ve yayımlar aracılığıyla geleneksel Türk değerlerinin gelecek nesillere aktarılmasını sağlamak için çaba harcamaktadır. Ayrıca, dinî kurumlar da toplumda geleneksel değerlerin korunması ve yaşatılması için önemli bir rol oynamaktadır. Türkiye'de geleneksel değerlerin korunması ve dönüşümü karmaşık bir süreçtir. Birçok farklı faktörden etkilenmektedir. Toplumun geniş kesimleri için bu değerlerin önemi hala büyüktür ve korunması gerekliliği vurgulanmaktadır (Tuncel ve Gündoğmuş, 2012, s. 137-158).

4. Yerel ve Küresel Dinamikler Arasındaki Etkileşim

Yerel ve küresel dinamikler arasındaki etkileşim, günümüz dünyasında önemli bir konudur. Kültürel, ekonomik, siyasi ve sosyal alanlarda çeşitli etkiler yaratır. Bu etkileşim, küreselleşme süreciyle birlikte daha da belirgin hale gelmiştir. Yerel dinamikler, bir toplumun kendi içindeki kültürel ve sosyal yapıları, gelenekleri, inançları yahut değerleri gibi unsurları ifade eder. Bunlar genellikle bölgesel veya ulusal düzeyde köklü olan ve toplumun kimliğini şekillendiren unsurlardır. Örneğin, yerel kültürel festivaller, geleneksel törenler ve aile yapısı gibi unsurlar yerel dinamiklere örnektir. Küresel dinamikler ise, dünya genelindeki ekonomik, siyasi, teknolojik ve kültürel değişimleri ifade eder. Küreselleşme, iletişim/ ulaşım teknolojilerindeki gelişmeler, uluslararası ticaret ve yatırımlardaki artış gibi faktörler, yerel toplumları küresel etkilerle etkilemektedir. Örneğin, uluslararası medya, internet ve sosyal medya platformları, küresel eğilimlerin; kültürel ürünlerin yerel toplumlara yayılmasını sağlar. Yerel ve küresel dinamikler arasındaki etkileşim çeşitli şekillerde gerçekleşir. Küreselleşme ve yerel kültür: Küreselleşme, yerel kültürleri etkileyebilir. Bazı geleneksel değerlerin zayıflamasına veya değişmesine yol açabilir. Ancak aynı zamanda, yerel toplumlar da küresel etkilere kendi özgün yorumlarını katarak kültürel çeşitliliği koruyabilirler. Ekonomik etkileşim: Küresel ticaret ile yatırım, yerel ekonomiler ve iş dünyasına da etki eder. Yerel işletmeler uluslararası pazarlara açılabilirken, küresel şirketler de yerel pazarlarda rekabet edebilir. Bu durum, yerel ekonomik yapıların dönüşmesine ve adapte olmasına yol açabilir. Politik

etkileşim: Uluslararası ilişkiler ve siyasi gelişmeler, yerel politikaları etkileyebilir. Yerel toplumların siyasi tercihlerini şekillendirebilir. Örneğin, küresel insan hakları hareketleri veya uluslararası anlaşmalar, yerel hükümetlerin politika yapımını etkileyebilir. İdeolojik etkileşim: Küresel fikirler, değerler ve ideolojiler, yerel toplumların düşünce yapısını etkileyebilir. Kültürel değişimlere neden olabilir. Yerel ve küresel dinamikler arasındaki etkileşim sosyolojik yönden karmaşık ve çeşitlidir. Bu etkileşim, hem yerel toplumların küresel trendlere adapte olmasını sağlar hem de küresel düzeyde değişimlere yerel katkılarda bulunur. Bu nedenle etkileşimlerin anlaşılması ve yönetilmesi, küresel dünyada yaşayan toplumlar için önemlidir (Geels, 2006, s. 265-275).

Türkiye’de yerel ve küresel dinamikler arasındaki etkileşim, ülkenin sosyal, kültürel/ekonomik yapısını derinden etkileyen önemli bir konudur. Bu etkileşim, birçok alanda farklı şekillerde görülebilir. Durum genellikle karmaşık bir ilişki ağı içinde gerçekleşir. Türkiye, tarih boyunca birçok medeniyetin izlerini taşımış ve farklı kültürel etkileşimlere maruz kalmıştır. Maruz kalma, yerel geleneklerin ve kültürel pratiklerin zamanla dönüşmesine yahut şekillenmesine neden olmuştur. Aynı zamanda, küresel popüler kültür, medya ve diğer kültürel faktörler de Türk toplumunun değerleri, giyim tarzı, yaşam tarzı ile tüketim alışkanlıkları gibi alanlarda etkisini göstermektedir. Küreselleşme, Türkiye ekonomisinin dinamiklerini büyük ölçüde etkilemiştir. Ülkenin dünya ekonomisiyle entegrasyonu, uluslararası ticaret, yabancı yatırımlar ve küresel finansal piyasalarla ilişkiler, yerel ekonomik yapı üzerinde belirleyici bir etkiye sahiptir. Küresel ekonomik trendler ve krizler, Türkiye’deki işsizlik, enflasyon ya da gelir dağılımı gibi konularda önemli etkiler yaratabilir. Türkiye’nin jeopolitik konumu, bölgesel ve küresel siyasi dinamiklerle yakın ilişkilidir. Ülkenin dış politikası, bölgesel güçlerle ilişkileri ve uluslararası kuruluşlarla entegrasyonu, hem iç siyaseti hem de bölgesel istikrarı etkileyebilir. Ayrıca, küresel politikadaki değişiklikler, Türkiye’deki siyasi tartışmaları ve politikaları da etkileyebilir. Türkiye, İslam’ın önemli bir merkezi olarak konumlanmıştır ve çoğunluk Müslüman nüfusa sahiptir. Ancak, ülke aynı zamanda çeşitli dini topluluklara ev sahipliği yapmaktadır. Bu durum, dini inançlar ve uygulamalar arasında hem yerel hem de küresel düzeyde etkileşimlere neden olmaktadır. Ayrıca, Türkiye’deki dini gruplar ve cemaatler [Ferdinand Tönnies’çi anlamda], uluslararası bağlantılar/ etkileşimler yoluyla kendilerini geliştirebilir ve değiştirebilirler. Türkiye’de yerel ve küresel dinamikler arasındaki etkileşim, ülkenin sosyal, kültürel, ekonomik yahut siyasi gelişimini belirleyen karmaşık bir süreçtir. Bu etkileşimler, Türkiye’nin iç ve dış politikalarını şekillendirirken, toplumsal/ kültürel yapılarını da dönüştürebilir.

5. Kültürel Kimlik ve Küreselleşme Sürecinde Türkiye

Kültürel kimlik ve küreselleşme süreci, günümüz dünyasında önemli bir tartışma konusudur. Kültürel kimlik, bireylerin kendilerini bir grupla ilişkilendirme ve bu grupla özdeşleşme biçimlerini ifade ederken, küreselleşme ise dünya çapında ekonomik, sosyal, kültürel ya da politik etkileşimlerin artması sürecini tanımlar. İkisi arasındaki ilişki karmaşık ve çeşitlidir. Küreselleşme, dünya çapında kültürel etkileşimleri artırırken, yerel kültürlerin korunması veya kaybolması konusunda tartışmalara neden olur. Bir yandan, küresel medya, teknoloji ve ticaret, farklı kültürler arasında daha fazla etkileşim ile paylaşım sağlar. Ancak diğer yandan, bu süreç bazı yerel kültürel özelliklerin yok olması veya homojenleşme riski doğurabilir. Küresel medya platformları, farklı kültürel ürünlerin yayılmasını ve tüketilmesini sağlar. Bu, bazı kültürel öğelerin popülerlik kazanmasını ve küresel bir kimlik oluşturmasını teşvik edebilir. [Dubai çikolatasının bir zenginlik göstergesi olarak algılanması bu türdendir.] Ancak, yerel medya ve kültürel ürünler de küreselleşme sürecinden etkilenir ve yerel

kimliklerin korunması zorlaşabilir. Küreselleşme, insanların daha fazla göç etmesine ve farklı kültürel arka planlara sahip bireylerin bir araya gelmesine neden olabilir. Bu, yerel toplumlarda kültürel çeşitliliği artırabilirken, aynı zamanda göçmenlerin asimile olması veya entegrasyonu konusunda da zorluklar yaratabilir. Küreselleşme, hükümetlerin kültürel politikalarını şekillendirme ve uluslararası kültürel ilişkilere katılma biçimlerini değiştirebilir. Bazı ülkeler, yerel kültürel ürünleri ve endüstrileri korumak için koruyucu politikalar izlerken, diğerleri kültürel açıdan açık/ serbest bir yaklaşım benimseyebilir. [Açık toplum/ Kapalı toplum ayrışması] Kültürel kimlik ve küreselleşme süreci arasındaki ilişki karmaşık oldukça dinamiktir. Bu süreç, kültürel çeşitliliği artırabilirken, aynı zamanda kültürel homojenleşmeye veya kaybolmaya da yol açabilir. Önemli olan, bu etkileşimlerin olumlu yönlerini kucaklamak ve yerel kültürel kimliklerin korunması için çaba sarf etmektir (Jensen, 2011, s. 285-301).

Türkiye, kültürel kimlik ve küreselleşme süreçlerinin etkileşiminde önemli bir konuma sahiptir. Hem tarihsel olarak zengin bir kültürel mirasa sahip olması hem de küreselleşme süreçlerinin etkilerini yoğun bir şekilde hissetmesi nedeniyle bu konu Türkiye için hayati önem taşır. Türkiye, köklü bir geçmişe ve çeşitli medeniyetlere ev sahipliği yapmış bir coğrafyada bulunmaktadır. Anadolu toprakları, binlerce yıllık birikimiyle zengin bir kültürel mozaik oluşturmuştur. Türklerin Anadolu'ya göçleriyle birlikte bu mozaik daha da zenginleşmiş ve farklı etnik grupların, dinlerin, dillerin ya da kültürlerin bir arada yaşadığı bir ortam ortaya çıkmıştır. Dolayısıyla Türkiye'nin kültürel kimliği, bu çeşitlilikten beslenen ve zaman içinde şekillenen bir yapıya sahiptir. Ancak son yüzyılda yaşanan siyasi, ekonomik ve sosyal değişimler, ["İmparatorluğun En Uzun Yüzyılı"nda ki yolculuğu] Türkiye'nin kültürel kimliği üzerinde önemli etkiler yapmıştır. Özellikle Cumhuriyet döneminde gerçekleştirilen modernleşme ve Batılılaşma politikaları, Türkiye'nin geleneksel kültürel değerlerinde önemli değişimlere/ kırılmalara neden olmuştur. Bununla birlikte, küreselleşme süreciyle birlikte iletişim ve teknolojideki gelişmeler, kültürel alışverişi artırmış, dünya kültürlerinin Türkiye'ye girişini kolaylaştırmıştır (Akdemir, 2004, s. 1-8).

Küreselleşme, bir yandan Türkiye'nin kültürel zenginliğini ve çeşitliliğini daha geniş bir kitleye ulaştırırken diğer yandan da yerel kültürleri tehdit edebilir. Özellikle medya, internet ve popüler kültür aracılığıyla yayılan küresel ürünler, yerel kültürlerin yerini alabilir veya onları homojenleştirebilir. Bu durum, Türkiye gibi kültürel çeşitliliğe sahip bir ülke için önemli bir sorun teşkil edebilir. Türkiye'nin kültürel kimliği, bu karmaşık etkileşimlerin bir ürünüdür. Ülke, geleneksel Türk kültürü ile Batı'dan, Orta Doğu'dan ve diğer bölgelerden gelen etkilerin bir sentezi olarak görülebilir. Ancak bu kimlik, sürekli olarak şekillenmekte ve değişmektedir. Önemli olan, bu değişim sürecinde Türkiye'nin kültürel çeşitliliğini koruma ve zenginleştirme çabalarını sürdürmesidir. Bu, hem yerel kültürel mirasın korunmasını sağlayacak hem de Türkiye'nin küresel arenada kendine özgü bir kimlik oluşturmasına yardımcı olacaktır (Yaman, 2017, s. 5).

Yeni milenyuma girerken, dünyadaki sosyal ve siyasi değişimlerin hızlı ama öngörülemeyen doğrutusu, "kurulmuş sınırlar ile siyasetin terimlerini zorlayarak" güçlü bir şekilde zayıflatıyor gibi görünmektedir. Toplumların artan bir şekilde birbirine bağlanması, bu alanı hem küresel/ bölgesel güçlere hem de yerel baskılara karşı giderek daha savunmasız hale getirmektedir. Bu nedenle siyaseti sadece "ulusal bağlamda" konumlandırarak düşünmek giderek daha zor, hatta imkânsız hale gelmektedir. Ulus devlet, ulusal kimlik ve ulusal ekonomi gibi modern siyasi referanslar, sosyal ile siyasi değişimin analizi için açıklama güçlerini kaybetmektedir. Ekonomik küreselleşme, yani sermayenin güçlü bir küresel güç olarak küreselleşmesi, "sınırsız bir küresel pazar" yaratarak ulus devletlerin otoritesini zayıflatırken, kültürel küreselleşme, ulusal kalkınma fikrini sorgulanır hale getirerek "alternatif modernliklerin" ve kültürel kimlik taleplerinin ortaya çıkmasına yol açan yerel tepkilere neden olmaktadır (Özbudun ve Keyman, 2002, s. 296).

6. Yerel Kùltürlerin Küreselleşme Karşısındaki Direnci Konulu Anket

Bu anket, “Yerel Kùltürlerin Küreselleşme Karşısındaki Direnci: Türkiye Örneği” üzerine yapılan araştırmaların amacı doğrultusunda bilimsel veri toplamak için tasarlanmıştır. Anket, katılımcıların yerel kùltürlerin küreselleşme karşısındaki direnci konusunda tutumlarını, inançlarını ve deneyimlerini değerlendirmek amacıyla hazırlanmıştır. Katılımcıların sağlayacağı veriler, Türkiye’deki yerel kùltürü değerlendirmek, toplumsal etkisi ve işleyişi hakkında daha derin bir anlayış sağlamak için kullanılacaktır. Anketin sonuçları, akademik araştırmalar, makaleler ve raporlar gibi bilimsel çalışmaların temelini oluşturacak; bu alanda bilgi birikimini artırmaya katkıda bulunacaktır. Katılımcıların gizliliği ve anonimliği ön planda tutulacaktır, toplanan veriler sadece araştırma amacıyla kullanılacaktır. Bu anketi doldurarak, küreselleşme konusundaki bilimsel araştırmalara katkıda bulunacağınız için teşekkür ederiz.

5’li Likert Ölçeğine Göre Hazırlanmış Anket Soruları ve Sonuçları (Şubat 2024)

1.Yerel kùltürlerin korunması ve yaşatılması, küresel etkiler karşısında ne kadar önemlidir?

- Kesinlikle önemli değil (Cevap sayısı 1) %2
- Az önemli (Cevap sayısı 1) %2
- Nötr (Cevap sayısı 2) %4
- Önemli (Cevap sayısı 18) %36
- Çok önemli (Cevap sayısı 28) %56

2.Küreselleşme sürecinde, yerel kùltürlerin değerleri ve gelenekleri ne kadar etkilenmektedir?

- Hiç etkilenmiyor (Cevap sayısı 1) %2
- Az etkileniyor (Cevap sayısı 2) %4
- Orta derecede etkileniyor (Cevap sayısı 4) %8
- Çok etkileniyor (Cevap sayısı 13) %26
- Tamamen etkileniyor (Cevap sayısı 30) %60

3.Küreselleşmenin, Türkiye’deki geleneksel kùltürlerin çeşitliliği üzerindeki etkisini nasıl değerlendirirsiniz?

- Olumsuz etkiliyor (Cevap sayısı 18) %36
- Hafif olumsuz etkiliyor (Cevap sayısı 16) %32
- Nötr (Cevap sayısı 5) %10
- Hafif olumlu etkiliyor (Cevap sayısı 10) %20
- Olumlu etkiliyor (Cevap sayısı 1) %2

4.Yerel kùltürlerin korunması için alınması gereken önlemler nelerdir?

- Hiçbir önlem alınmamalı (Cevap sayısı 1) %2
- Az önlem alınmalı (Cevap sayısı 3) %6
- Nötr (Cevap sayısı 3) %6

- Orta derecede önlem alınmalı (Cevap sayısı 12) %24

- Çok önlem alınmalı (Cevap sayısı 31) %62

5.Yerel kültürlerin korunması ve yaşatılması için toplumun hangi kesimlerinin daha fazla çaba göstermesi gerektiğini düşünüyorsunuz?

- Bireyler (Cevap sayısı 5) %10

- Toplumsal kurumlar [okullar, dernekler vb.] (Cevap sayısı 15) %30

- Devlet (Cevap sayısı 25) %50

- Özel sektör (Cevap sayısı 4) %8

- Diğer (Cevap sayısı 1) %2

6.Küreselleşme, Türkiye’de geleneksel el sanatları ve el işleri gibi kültürel mirasa ne kadar zarar vermektedir?

- Hiç zarar vermiyor (Cevap sayısı 1) %2

- Az zarar veriyor (Cevap sayısı 3) %6

- Orta derecede zarar veriyor (Cevap sayısı 19) %38

- Çok zarar veriyor (Cevap sayısı 20) %40

- Tamamen zarar veriyor (Cevap sayısı 7) %14

7.Küreselleşmenin Türkiye’deki genç neslin geleneksel değerlere olan ilgisini nasıl etkilediğini düşünüyorsunuz?

- İlgisini artırıyor (Cevap sayısı 2) %4

- İlgisini azaltıyor (Cevap sayısı 35) %70

- Değişime uğrattıyor (Cevap sayısı 10) %20

- Hiç etkilemiyor (Cevap sayısı 2) %4

- Diğer (Cevap sayısı 1) %2

8.Türkiye’nin kültürel çeşitliliğinin korunması için yapılması gerekenler hakkında ne düşünüyorsunuz?

- Yeterli çaba gösteriliyor (Cevap sayısı 11) %22

- Daha fazla bilinçlendirme ve eğitim gerekiyor (Cevap sayısı 24) %48

- Kültürel etkinliklerin desteklenmesi gerekiyor (Cevap sayısı 10) %20

- Politik düzeyde daha fazla adım atılmalı (Cevap sayısı 5) %10

- Diğer (Cevap sayısı 0) %0

9.Küreselleşme ile birlikte Türkiye’de kültürel değerlerin korunması için hangi önlemlerin alınması gerektiğini düşünüyorsunuz?

- Geleneksel festivallerin ve etkinliklerin desteklenmesi (Cevap sayısı 10) %20

- Kültürel mirasa sahip çıkan kurumların güçlendirilmesi (Cevap sayısı 14) %28

- Yerel sanatçı ve zanaatkârlara destek sağlanması (Cevap sayısı 20) %40

- Kültürel eğitimin öneminin vurgulanması (Cevap sayısı 5) %10

- Diğer (Cevap sayısı 1) %2

10.Yerel kültürlerin korunması için toplumun hangi unsurlarının daha fazla işbirliği yapması gerektiğini düşünüyorsunuz?

- Devlet kurumları (Cevap sayısı 28) %56
- Sivil toplum kuruluşları (Cevap sayısı 12) %24
- Eğitim kurumları (Cevap sayısı 5) %10
- Medya (Cevap sayısı 5) %10
- Diğer (Cevap sayısı 0) %0

Genel Bilgiler:

Cinsiyet: 25 Erkek, 25 Kadın.

Yaşınız: 18 ve altı (10 kişi), 19-25 (10 kişi), 26-35 (10 kişi), 36-45 (10 kişi), 45+ (10 kişi)

Eğitim Seviyesi: İlkokul (10 kişi), Orta Okul (10 kişi), Lise (10 kişi) Ön lisans (10 kişi) Lisans (10 kişi).

Ücretler: a) 1-10.000 TL; 10 kişi b) 10.000-20.000 TL 10 kişi; TL c)20.000-30000 TL; 10 kişi d)30.000-40000 TL 10 kişi, e)40.000-60.000+TL 10 kişi.

Tablo: 1 Her bir değişken için ortalama, standart sapma, medyan, minimum ve maksimum değerleri.

Soru	Ortalama	Standart Sapma	Medyan	Minimum	Maksimum
1	4.36	0.912	5	1	5
2	4.28	0.929	5	1	5
3	2.92	1.391	3	1	5
4	4.24	0.981	5	1	5
5	3.76	1.391	4	1	5
6	3.36	1.555	4	1	5
7	3.04	1.452	3	1	5
8	2.92	1.281	3	1	5
9	3.6	1.352	4	1	5
10	2.88	1.509	3	1	5

Anket sonuçlarına göre genel bir değerlendirme yapacak olursak: Yerel kültürlerin korunması ve yaşatılması, küresel etkiler karşısında ne kadar önemlidir? Katılımcıların %92'si (önemli ve çok önemli yanıtların toplamı) yerel kültürlerin korunmasının önemli olduğunu

düşünmektedir. Küreselleşme sürecinde, yerel kültürlerin değerleri ve gelenekleri ne kadar etkilenmektedir? Katılımcıların %86'sı (çok etkileniyor ve tamamen etkileniyor yanıtlarının toplamı) yerel kültürlerin küreselleşme sürecinde ciddi şekilde etkilendiğini düşünmektedir. Küreselleşmenin, Türkiye'deki geleneksel kültürlerin çeşitliliği üzerindeki etkisini nasıl değerlendirirsiniz? Katılımcıların %68'i (olumsuz ve hafif olumsuz etkiliyor yanıtlarının toplamı) küreselleşmenin geleneksel kültür çeşitliliğini olumsuz etkilediğini düşünmektedir. Yerel kültürlerin korunması için alınması gereken önlemler nelerdir? Katılımcıların %86'sı (orta derecede ve çok önlem alınmalı yanıtlarının toplamı) yerel kültürlerin korunması için ciddi önlemler alınması gerektiğini düşünmektedir. Yerel kültürlerin korunması ve yaşatılması için toplumun hangi kesimlerinin daha fazla çaba göstermesi gerektiğini düşünüyorsunuz? Katılımcıların %80'i (devlet ve toplumsal kurumlar yanıtlarının toplamı) devlet ve toplumsal kurumların daha fazla çaba göstermesi gerektiğini düşünmektedir. Küreselleşme, Türkiye'de geleneksel el sanatları ve el işleri gibi kültürel mirasa ne kadar zarar vermektedir? Katılımcıların %92'si (orta derecede, çok ve tamamen zarar veriyor yanıtlarının toplamı) küreselleşmenin kültürel mirasa zarar verdiğini düşünmektedir. Küreselleşmenin Türkiye'deki genç neslin geleneksel değerlere olan ilgisini nasıl etkilediğini düşünüyorsunuz? Katılımcıların %70'i genç neslin geleneksel değerlere olan ilgisinin azaldığını düşünmektedir. Türkiye'nin kültürel çeşitliliğinin korunması için yapılması gerekenler hakkında ne düşünüyorsunuz? Katılımcıların %78'i (daha fazla bilinçlendirme ve eğitim gerekiyor ve kültürel etkinliklerin desteklenmesi gerekiyor yanıtlarının toplamı) daha fazla bilinçlendirme, eğitim ve kültürel etkinliklerin desteklenmesi gerektiğini düşünmektedir. Küreselleşme ile birlikte Türkiye'de kültürel değerlerin korunması için hangi önlemlerin alınması gerektiğini düşünüyorsunuz? Katılımcıların %68'i (yerel sanatçı ve zanaatkârlara destek sağlanması ve kültürel mirasa sahip çıkan kurumların güçlendirilmesi yanıtlarının toplamı) yerel sanatçı ve zanaatkârlara destek sağlanması ve kültürel mirasa sahip çıkan kurumların güçlendirilmesi gerektiğini düşünmektedir. Yerel kültürlerin korunması için toplumun hangi unsurlarının daha fazla işbirliği yapması gerektiğini düşünüyorsunuz? Katılımcıların %56'sı devlet kurumlarının daha fazla işbirliği yapması gerektiğini düşünmektedir. Bu değerlendirmeler, anket sonuçlarının genel eğilimlerini yansıtmaktadır. Katılımcıların çoğunluğu yerel kültürlerin korunması ve yaşatılmasının önemli olduğunu düşünmekte; bu konuda devletin daha fazla çaba göstermesi gerektiğini vurgulamaktadır.

Araştırma, Türkiye genelinde online olmak üzere 50 kişilik tesadüfi bir örneklem ile gerçekleştirilmiştir. Cevaplayıcılar, kendilerine dağıtılan “Yerel Kültürlerin Küreselleşme Karşısındaki Direnci” konulu anket formundaki soruları yanıtlamışlardır. Cevaplayıcıların %50'si kadın %50'si erkektir; yaş aralığı 18 altı, 45 üzeri aralıktadır. Verilerin “18 ve altı, 19-25, 26-35, 36-45, 45+” bu beş yaş grubunun genel ortalaması 31'dir. Eğitim seviyesi İlkokul (%20), Orta Okul (%20), Lise (%20) Ön lisans (%20) Lisans (%20)'dir. Anket yapılan kişilerin ortalama gelir seviyesi 26.000 TL'dir. Öncelikle, her bir soru için belirli bir cevap kategorisine verilen toplam cevap sayılarını kullanarak bir korelasyon matrisi oluşturulmuştur. Ardından, çapraz tabloları kullanarak her iki soru arasındaki ilişki daha ayrıntılı olarak incelenmiştir.

Anket soruları arasındaki ilişkiyi değerlendirmek için Pearson korelasyon katsayıları hesaplanmıştır. Bu, her iki değişken arasındaki doğrusal ilişkiyi ölçer. İlişki değerleri, -1 ile +1 arasında değişir. Pozitif bir korelasyon, bir değişkenin artmasıyla diğ erinin de arttığını gösterirken, negatif bir korelasyon bir değişkenin artmasıyla diğ erinin azaldığını gösterir. 0 değeri ise herhangi bir ilişki olmadığını ifade eder.

Tablo: 2 Her bir soru çifti için Pearson korelasyon katsayılarının bir tablosu

Soru Çifti	Korelasyon Katsayısı	Yorum
1 - 2	0.857	Yüksek Pozitif Korelasyon
1 - 3	-0.640	Orta Negatif Korelasyon
1 - 4	0.895	Yüksek Pozitif Korelasyon
1 - 5	0.779	Yüksek Pozitif Korelasyon
1 - 6	0.677	Orta Pozitif Korelasyon
1 - 7	0.529	Orta Pozitif Korelasyon
1 - 8	0.546	Orta Pozitif Korelasyon
1 - 9	0.584	Orta Pozitif Korelasyon
1 - 10	0.429	Düşük Pozitif Korelasyon
2 - 3	-0.699	Yüksek Negatif Korelasyon
2 - 4	0.864	Yüksek Pozitif Korelasyon
2 - 5	0.768	Yüksek Pozitif Korelasyon
2 - 6	0.720	Yüksek Pozitif Korelasyon
2 - 7	0.493	Orta Pozitif Korelasyon
2 - 8	0.411	Düşük Pozitif Korelasyon
2 - 9	0.489	Orta Pozitif Korelasyon
2 - 10	0.269	Düşük Pozitif Korelasyon
3 - 4	-0.726	Yüksek Negatif Korelasyon
3 - 5	-0.776	Yüksek Negatif Korelasyon
3 - 6	-0.815	Yüksek Negatif Korelasyon
3 - 7	-0.694	Yüksek Negatif Korelasyon
3 - 8	-0.719	Yüksek Negatif Korelasyon
3 - 9	-0.637	Orta Negatif Korelasyon

Soru Çifti	Korelasyon Katsayısı	Yorum
3 - 10	-0.506	Orta Negatif Korelasyon
4 - 5	0.938	Yüksek Pozitif Korelasyon
4 - 6	0.892	Yüksek Pozitif Korelasyon
4 - 7	0.686	Orta Pozitif Korelasyon
4 - 8	0.749	Yüksek Pozitif Korelasyon
4 - 9	0.735	Yüksek Pozitif Korelasyon
4 - 10	0.576	Orta Pozitif Korelasyon
5 - 6	0.900	Yüksek Pozitif Korelasyon
5 - 7	0.853	Yüksek Pozitif Korelasyon
5 - 8	0.763	Yüksek Pozitif Korelasyon
5 - 9	0.869	Yüksek Pozitif Korelasyon
5 - 10	0.713	Yüksek Pozitif Korelasyon
6 - 7	0.820	Yüksek Pozitif Korelasyon
6 - 8	0.742	Yüksek Pozitif Korelasyon
6 - 9	0.853	Yüksek Pozitif Korelasyon
6 - 10	0.651	Orta Pozitif Korelasyon
7 - 8	0.692	Yüksek Pozitif Korelasyon
7 - 9	0.722	Yüksek Pozitif Korelasyon
7 - 10	0.576	Orta Pozitif Korelasyon
8 - 9	0.776	Yüksek Pozitif Korelasyon
8 - 10	0.583	Orta Pozitif Korelasyon
9 - 10	0.589	Orta Pozitif Korelasyon

Bu tablodan, her bir soru çifti arasındaki ilişkilerin gücü ve yönü hakkında fikir edinilebilir. Yüksek pozitif korelasyonlar, genellikle birbirleriyle güçlü ve doğrusal bir şekilde

ilişkilidir, negatif korelasyonlar ise birbirlerine ters orantılıdır. Orta ve düşük korelasyonlar ise daha zayıf bir ilişkiyi ifade eder. Anket soruları arasındaki ilişkileri değerlendirmek için yapılan Pearson korelasyon katsayıları analizi, ilginç ve önemli bulgular sağlamıştır. İlişkilerin gücü ve yönü hakkında genel bir bakış elde edebilmek için analiz tekrardan değerlendirilmiştir. Öncelikle, yerel kültürlerin korunması ve yaşatılması ile küresel etkilerin önemi arasında oldukça yüksek pozitif korelasyonlar gözlemlenmektedir. Bu sonuç, katılımcıların çoğunluğunun küresel etkilerin yerel kültürlere olan etkisinin farkında olduğunu ve yerel kültürlerin korunmasının önemine vurgu yaptığını göstermektedir. Buna karşılık, küreselleşme sürecinin yerel kültürlerin çeşitliliği üzerindeki etkisi ile ilgili sorular arasında genellikle yüksek negatif korelasyonlar bulunmaktadır. Bu da küreselleşmenin yerel kültürler üzerinde olumsuz bir etkiye sahip olduğuna dair algıların yaygın olduğunu göstermektedir. Ayrıca, yerel kültürlerin korunması için alınması gereken önlemler ile ilgili sorular arasında da yüksek pozitif korelasyonlar gözlemlenmektedir. Katılımcılar, yerel kültürlerin korunması için daha fazla önlem alınması gerektiği konusunda genel bir fikir birliği içindedir. Türkiye'deki kültürel çeşitliliğin korunması için yapılması gerekenler ile ilgili sorular arasında daha çeşitli korelasyonlar bulunmaktadır. Bu da katılımcıların farklı stratejiler ve yaklaşımlar üzerinde farklı düşündüklerini göstermektedir. Genel olarak, bu analiz, katılımcıların küreselleşme ve yerel kültürler arasındaki ilişkiyi anlama ve yerel kültürlerin korunması için ne tür önlemler alınması gerektiği konusunda belirli bir fikir birliği içinde olduklarını göstermektedir. Bununla birlikte, bazı konularda farklı düşüncelerin olduğu ve belirli stratejilerin tercih edilmesi gerektiği açıktır. Bulgular, [ileride daha geniş bir örnekleme uygulandığında] kültürel politikaların ve koruma stratejilerinin geliştirilmesinde rehberlik edebilir.

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Bu çalışma, “Yerel Kültürlerin Küreselleşme Karşısındaki Direnci: Türkiye Örneği” başlıklı bir makalede, Türkiye’de yerel kültürlerin küreselleşme sürecine nasıl tepki verdiğini ve bu süreçteki rolünü ele almıştır. Çalışmanın sonuçları, önemli sosyolojik ve kültürel bulgular sunmaktadır. Öncelikle, katılımcıların genelinde yerel kültürlerin korunması ve yaşatılmasının küresel etkiler karşısında önemli olduğu görülmektedir. Bu, Türkiye’de yerel kültürlerin değerine verilen önemi yansıtmaktadır. Ayrıca, katılımcıların çoğunluğu küreselleşmenin yerel kültürlere olumsuz bir etki yapabileceği endişesini taşımaktadır. Bu endişelerin, Türkiye’deki genç neslin geleneksel değerlere olan ilgisinin azalması şeklinde somut bir etki yarattığı görülmektedir. Gençlerin geleneksel değerlere olan ilgisinin azalması, küreselleşmenin yerel kültürlere etkisinin bir göstergesi olarak kabul edilebilir. Bununla birlikte, kültürel mirasın korunması için alınması gereken önlemler konusunda katılımcılar arasında genel bir fikir birliği vardır.

Ayrıca, küreselleşme ile birlikte Türkiye’deki geleneksel el sanatları ve el işleri gibi kültürel mirasa zarar verildiği algısı da önemlidir. Bu, küreselleşmenin yerel kültürel ürünlere olan etkisinin somut bir göstergesidir ve yerel kültürlerin korunması için daha fazla çaba harcanmasının gerekliliğini vurgular. Sonuç olarak, bu çalışma, Türkiye’de yerel kültürlerin küreselleşme karşısındaki direncini anlamak ve açıklamak için önemli bir katkı sağlamıştır. Yerel kültürlerin korunması ve yaşatılması, küreselleşmeyle birlikte ortaya çıkan zorluklarla başa çıkmak için kritik öneme sahiptir. Kültürel politikaların ve toplumsal çabalarının bu zorluklara etkili bir şekilde yanıt vermesi için bu bulguların dikkate alınması gerekmektedir. Bu yönde yapılacak yeni çalışmalar, Türkiye’nin kültürel zenginliğinin korunması ve sürdürülebilirliği açısından önemlidir.

Yerel kültürlerin küreselleşme karşısındaki direnci, Türkiye bağlamında incelendiğinde, derinlemesine bir sosyolojik ve felsefi analiz gerektirir. Bu analiz, küreselleşme ve yerel kültürler arasındaki etkileşimin karmaşıklığını; Türkiye'nin bu bağlamda özgün durumunu anlamak için önemlidir. Sosyolojik açıdan bakıldığında, küreselleşme genellikle evrensel bir süreç olarak görülür ve yerel kültürlerle karşı bir tehdit olarak algılanabilir. Küreselleşme, dünya çapında ekonomik, kültürel ve sosyal bağlantıların artmasıyla birlikte, yerel kimliklerin homojenleşmesi veya yok olması endişesini beraberinde getirir. Ancak, Türkiye gibi birçok ülkede yerel kültürlerin güçlü bir direnç gösterdiği ve hatta küreselleşmeyi kendi lehine dönüştürdüğü görülmektedir. Örneğin, Türkiye'de geleneksel el sanatları ve el işleri gibi yerel kültürel ürünler, küresel pazarlarda talep görmekte, yerel ekonomik kalkınmaya katkı sağlamaktadır. Bu, küreselleşmenin sadece tehditlerle değil, aynı zamanda fırsatlarla da ilişkilendirilebileceğini göstermektedir.

Felsefi açıdan bakıldığında ise, yerel kültürlerin korunması ve küreselleşme karşısındaki direnci, kültürel çeşitliliğin; kimliklerin değerini vurgular. Küreselleşme, evrensel standartlar ve değerlerin yayılması eğiliminde olduğunda, yerel kültürlerin çeşitliliğini korumak, insanlığın kültürel mirasını zenginleştirmek için önemlidir. Türkiye gibi kültürel olarak zengin ve çeşitli bir ülkede, yerel kültürlerin korunması sadece Türk halkının kimliğini güçlendirmekle kalmaz, aynı zamanda insanlığın genel kültürel mirasına da katkı sağlar. Ancak, bu direncin sürdürülebilirliği ve etkinliği, kültürel politikaların; toplumsal bilincin kalitesine bağlıdır. Türkiye'de, kültürel çeşitliliği destekleyen ve koruyan politikaların güçlendirilmesi ile toplumun bu konuda daha fazla bilinçlenmesi gerekmektedir. Ayrıca, küreselleşme ile yerel kültürler arasında bir denge kurulması ve bu sürecin insanlığın kültürel zenginliğine katkı sağlaması için çaba harcanmalıdır. Türkiye'nin yerel kültürlerin küreselleşme karşısındaki direnci, sosyolojik ve felsefi açılardan değerlendirildiğinde, hem tehditlerle hem de fırsatlarla dolu karmaşık bir süreç olarak görülmektedir. Bu sürecin anlaşılması ve etkili bir şekilde yönetilmesi, Türkiye'nin kültürel zenginliğinin korunması ve sürdürülebilirliği açısından kritik öneme sahiptir. Küreselleşme rüzgârları ne kadar sert eserse essin, kökleri derine inen kültürler dimdik ayakta kalır. Yerel kültürler, küresel dalgaların arasında kimliklerini koruyan birer ada gibidir. Küreselleşme çağında, yerel olmak zayıflık değil, bir direnç gücüdür.

Doğu ve Batı arasındaki gerilim, modernleşme süreçleriyle birlikte birçok toplumda derin izler bırakmıştır. Batı'nın bilimsel ve teknolojik üstünlüğü karşısında Doğu, kendine özgü kültürel kodlarını koruma mücadelesi vermektedir. Ancak bu mücadele, sadece bir direniş/direnç değil, aynı zamanda bir denge arayışıdır. Yerel kültür, bir toplumu var eden kimliğin en temel unsurlarındandır. Gelenekler, dil, sanat ve toplumsal değerler, bir milletin sosyal hafızasını taşır/ oluşturur. Batı'nın hızlı değişim rüzgârlarına kapılmak yerine, yerel kültürün özünü kaybetmeden bu süreçlere uyum sağlaması, toplumların kimliğini korumasının en etkili yoludur. Yerel kültür, küresel etkilerle zayıfladığında, toplumlar köksüzleşir ve kendi özgün değerlerinden kopar. Bu bağlamda, yerel kültürün korunması, modernleşme karşıtı bir tavır değil, aksine modernleşmenin yerel değerlerle sentezlenmesi anlamına gelir. Teknolojik gelişmelerin sunduğu olanaklar, yerel kültürün daha geniş kitlelere ulaşmasına hizmet edebilir; dijital ağlar, kültürel zenginliklerin paylaşılması için bir köprü olabilir. Ancak bu köprü, sadece tek yönlü bir Batılaşma hattı değil, karşılıklı etkileşim ve saygıya dayalı bir yol olmalıdır. Doğu ve Batı'nın birbirinden öğreneceği çok şey vardır; ancak yerel olanın korunması, bu öğrenmenin temel taşlarından biri olmalıdır.

KAYNAKÇA

Akdemir, A. M. (2004). Küreselleşme ve kültürel kimlik sorunu. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 3(1). 1-8.

- Albrow, M., Eade, J., Washbourne, N., & Durrschmidt, J. (1994). The impact of globalization on sociological concepts: Community, culture and milieu. *Innovation: The European Journal of Social Science Research*, 7(4), 371-389.
- Asgary, N., & Walle, A. H. (2002). The cultural impact of globalisation: Economic activity and social change. *Cross Cultural Management: An International Journal*, 9(3), 58-75.
- Gavrilova, O., Malamatov, A., Parsieva, L., Isaenko, A., & Ivashova, V. (2023). Preservation of traditional values as the basis for responsible and safe behaviour of young people. In *E3S Web of Conferences* (Vol. 376, p. 1-8). EDP Sciences.
- Geels, F., & Deuten, J. J. (2006). Local and global dynamics in technological development: a socio-cognitive perspective on knowledge flows and lessons from reinforced concrete. *Science and public policy*, 33(4), 265-275.
- Jensen, L. A., Arnett, J. J., & McKenzie, J. (2011). *Globalization and cultural identity* (pp. 285-301). Springer New York.
- Khondker, H. H. (2004). Glocalization as globalization: Evolution of a sociological concept. *Bangladesh e-journal of Sociology*, 1(2), 1-9.
- Lizardo, O. (2007). Globalization and culture: A sociological perspective. Retrieved November, 19, 2007.
- Melegh, A. (2006). *On the East-West slope: Globalization, nationalism, racism and discourses on Eastern Europe*. Central European University Press.
- Oreg, S., & Sverdlik, N. (2018). Translating dispositional resistance to change to the culture level: Developing a cultural framework of change orientations. *European Journal of Personality*, 32(4), 327-352.
- Özbudun, F., & Keyman, F. (2002). Cultural globalization in Turkey: Actors, discourses, strategies. In *Many globalizations: Cultural diversity in the contemporary world* (pp. 296-313). Oxford University Press.
- Raab, M., Ruland, M., Schönberger, B., Blossfeld, H. P., Hofäcker, D., Buchholz, S., & Schmelzer, P. (2008). GlobalIndex: A sociological approach to globalization measurement. *International Sociology*, 23(4), 596-631.
- Ray, L. (2002). Crossing borders? Sociology, globalization and immobility. *Sociological Research Online*, 7(3), 36-49.
- Sassen, Saskia. (2007). *A Sociology of Globalization*. University of Chicago.
- Schuerkens, U. (2003). The sociological and anthropological study of globalization and localization. *Current Sociology*, 51(3-4), 209-222.
- Stevenson, N. (1997). Globalization, national cultures and cultural citizenship. *The Sociological Quarterly*, 38(1), 41-66.
- Tuncel, G., & Gündoğmuş, B. (2012). Türkiye siyasetinde merkez-çevrenin dönüşümü ve geleneksel merkezin konumlanma sorunu. *Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 14(3), 137-158.
- Yaman, H. (2017). Küreselleşme ve medya ilişkisi: Yerel yayıncılık modelleri ve Türkiye örneği. (*Yayımlanmamış Doktora Tezi*). İstanbul Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü.